

Archeo-rapport **XXX**

Het archeologisch vooronderzoek aan de Voskapelstraat te Zaventem

Nick Van Liefferinge

Archeo-rapport XXX

**Het archeologisch vooronderzoek aan de Voskapelstraat te
Zaventem**

Nick Van Liefferinge

**Tienen, 2017
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeo-rapport **XXX**
Het archeologisch vooronderzoek aan de Voskapelstraat te Zaventem

Opdrachtgever:	MATEXI NV
Projectleiding:	Maarten Smeets
Leidinggevend archeoloog:	Nick Van Liefferinge
Auteurs:	Nick Van Liefferinge
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

D/2017/**XX.XXX/XX**

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2017, Studiebureau Archeologie bvba

Administratieve fiche

Sitenaam	Zaventem - Voskapelstraat
Locatie	Provincie Vlaams-Brabant, Gemeente Zaventem, Voskapelstraat
Lambert 72- coördinaten	Hoekpunt 1: X160254, Y172953 Hoekpunt 2: X160330, Y173014 Hoekpunt 3: X160426, Y172894 Hoekpunt 4: X160363, Y172794
Oppervlakte projectgebied	2,29 ha
Kadastergegevens	Zaventem, afdeling 4, sectie C, percelen 22a, 23, 41c2, 42k2 en 43f
Opdrachtgever	MATEXI NV Brusselsesteenweg 146 1850 Grimbergen
Vergunningsnummer	2016/181
Vergunningshouder	Nick Van Liefveringe
Bijzondere voorwaarden	Bijzondere voorwaarden bij de vergunning voor het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem: Zaventem, Voskapelstraat
Termijn veldwerk	27-28 februari 2017

Aard van de bedreiging	Verkaveling
Archeologische verwachting	Geen specifieke archeologische verwachting vooropgesteld.
Wetenschappelijke begeleiding	Geen

Inhoud

1. Inleiding	p. 3
1.1 Algemeen	p. 3
1.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied	p. 3
1.3 Archeologische en historische voorkennis	p. 5
1.4 Onderzoeksopdracht	p. 9
2. Werkmethode	p. 11
3. Analyse	p. 13
3.1 Lithostratigrafische en bodemkundige opbouw	p. 13
3.2 Het sporen- en vondstenbestand	p. 16
3.2.1 Kuil S1	p. 17
3.2.2 Kuil S2	p. 17
4. Conclusies en aanbevelingen	p. 23
5. Besluit	p. 25
Bibliografie	p. 27
Bijlagen (CD-rom)	
Bijlage 1: Overzichtsplan	
Bijlage 2: Fotoinventaris	
Bijlage 3: Sporeninventaris	
Bijlage 4: Vondsteninventaris	
Bijlage 5: Bodemprofielen	

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Het agrarisch gebied tussen de Voskapelstraat en de Mechelsesteenweg in Sterrebeek (Zaventem) wordt verkaveld in functie van de bouw van 73 wooneenheden. Deze werkzaamheden vormen een bedreiging voor eventueel aanwezige archeologische waarden in de ondergrond en dus heeft Onroerend Erfgoed een archeologische prospectie met ingreep in de bodem opgelegd (vergunningsnummer 2016/181). Het veldwerk werd uitgevoerd door Studiebureau Archeologie bvba op 27 en 28 februari 2017.

1.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het projectgebied situeert zich in een landelijke zone ten noorden van het dorpscentrum van Sterrebeek en ten zuiden van de autosnelweg E40 (fig. 1.1). Het terrein wordt in het westen en oosten respectievelijk begrensd door (de bewoning langs) de Mechelsesteenweg en de Voskapelstraat (fig. 1.2). Geo-archeologisch gezien is het onderzoeksgebied gelokaliseerd in de (zand)leemstreek (fig. 1.3).

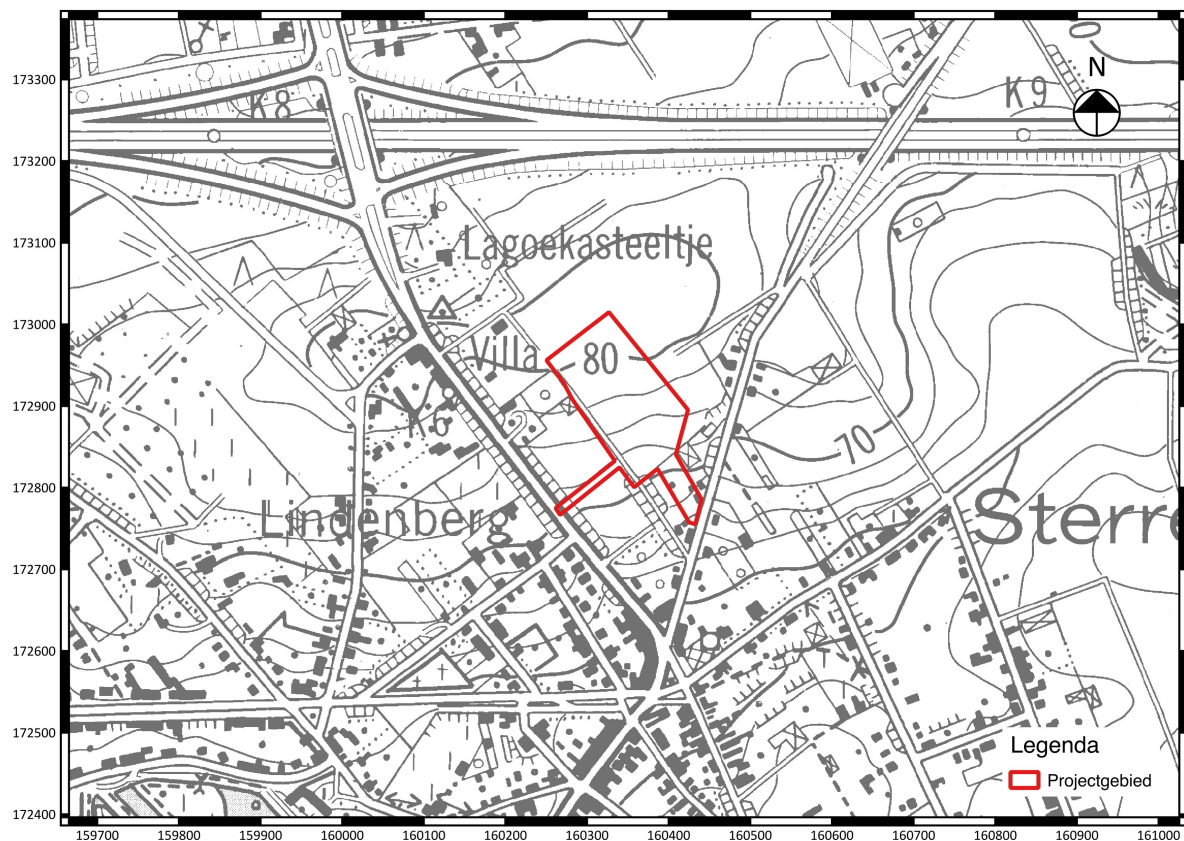

Fig. 1.1: Uittreksel van de topografische kaart met situering van het projectgebied (bron: Geopunt.be).

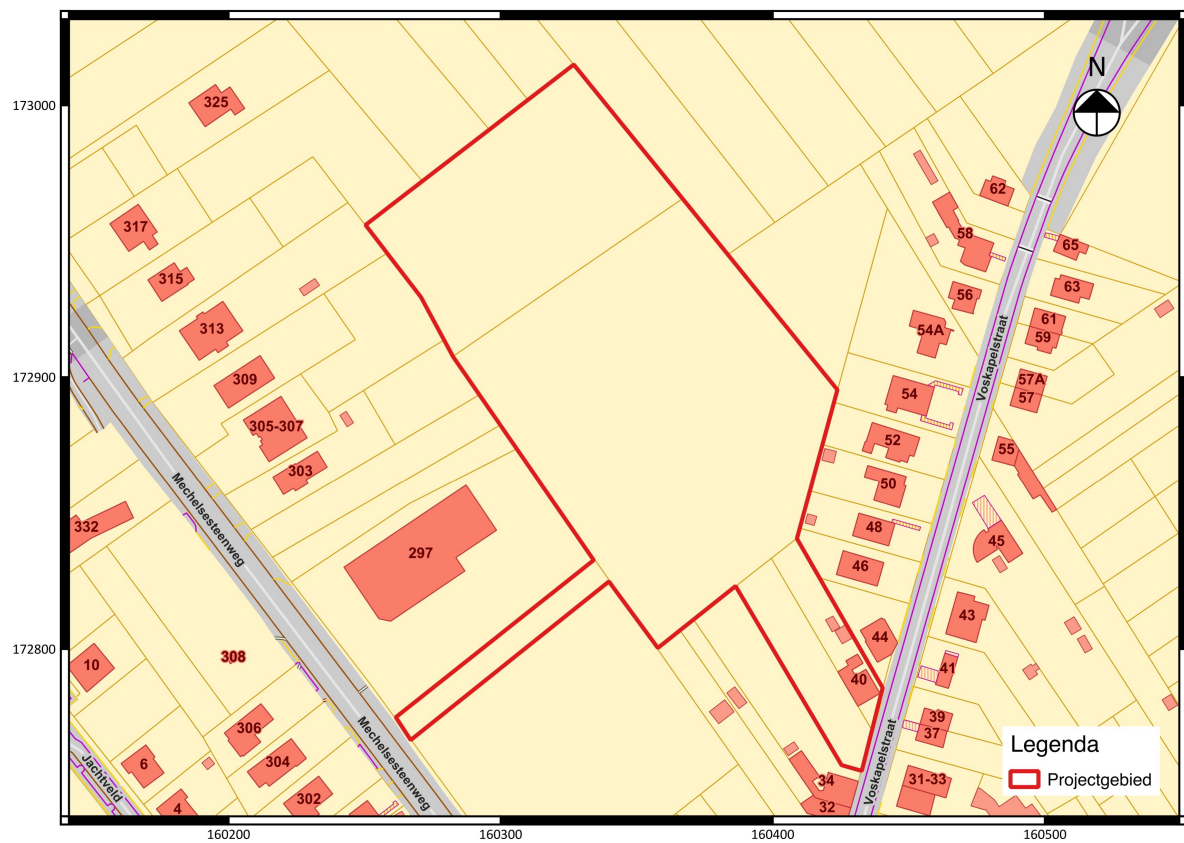

Fig. 1.2: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (bron: Geopunt.be).

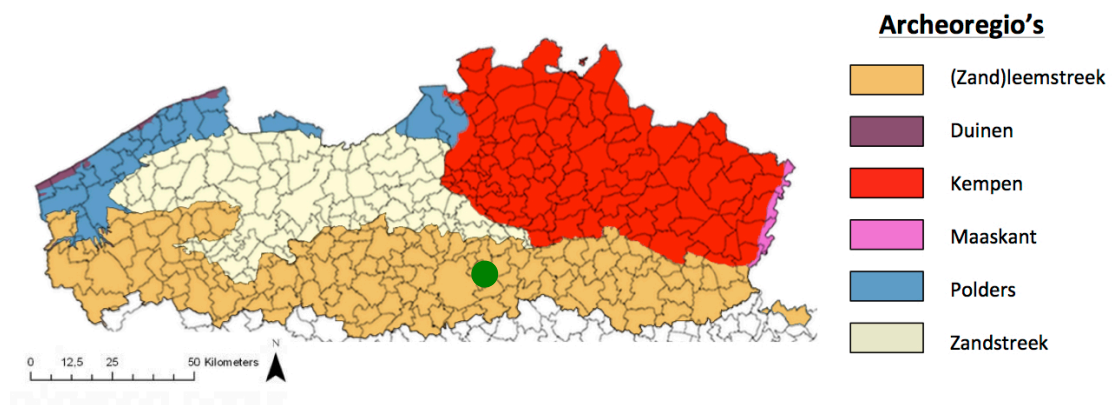

Fig. 1.3: Situering van het projectgebied binnen de verschillende Vlaamse archeoregio's¹.

¹ <https://onderzoeksbalans.onroerendergoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

1.3 Archeologische en historische voorkennis

Er zijn relatief weinig archeologische vindplaatsen bekend op het grondgebied van Sterrebeek. Activiteiten of bewoning tijdens de steentijd wordt verraden door de vondst van enkele vuurstenen artefacten ter hoogte van de Tuytenberg en het gehucht Voskapel. Vondsten uit de Romeinse periode kwamen aan het licht langs de Oude Keulseweg. Deze weg zou overeenkomen met het tracé van een Romeinse weg van Leuven naar Brussel, als aftakking van de Romeinse hoofdweg Keulen-Brugge. Op een perceel tussen de Zavelstraat en de Oude Keulseweg vond men in 1959 een Romeinse muntschat waarvan de emissies worden gedateerd tussen 211 en 253 n. Chr. De oudste vermelding van het dorp dateert van 1173.²

In de databank van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) zijn voor wat betreft de omgeving van het projectgebied een aantal archeologische en bouwkundige waarnemingen opgenomen (fig. 1.4). Het betreft:

CAI 3200: De locatie van de hierboven vermelde Romeinse muntschat op een perceel tussen de Zavelstraat en de Oude Baan. Het assemblage bestaat uit 357 antonini en 1 denarius, gevonden tijdens een controle van werken in 1959. De aangetroffen emissies dateren vanaf de regeerperioden van Caracalla (211-217) tot Aemilianus (253).

CAI 3791: De parochiekerk Sint-Pancratius waarvan de datering opklimt tot de volle middeleeuwen.

CAI 3189: Dicht bij de parochiekerk (cf. CAI 3791), ter hoogte van het kerkhof, stond een inmiddels verdwenen kasteel (van de heren van Kraainem) uit de volle middeleeuwen. Het zou gaan om een traditionele indeling van een hoofdburcht of opperhof met een neerhof. Het toponiem Kretenborg wijst ook op een historische versterking in de omgeving.

CAI 3793: Het Kasteel van Sterrebeek (beschermd monument), opgetrokken op een rechthoekig eiland in een symmetrisch aangelegde vijver. De bouw van de versterking wordt gesitueerd in de 16de eeuw.

Voor wat betreft de ruimere regio zijn de volgende archeologische vindplaatsen relevant:

CAI 20089: Op het grondgebied van de gemeente Steenokkerzeel - nabij het kruispunt van de Tervuursesteenweg en de Ringbaan - werd tijdens een proefsleuvenonderzoek (in 2008) door archeoloog D. Pauwels een grote ronde kuil aangesneden met in de vulling fragmenten van nederzettingsaardewerk, vuurstenen artefacten en een klein aantal bronzen voorwerpen. Enkele brokken verbrande leem zijn mogelijk afkomstig van een huis- of ovenwand. Het vondstassemblage werd gedateerd in de late bronstijd.

CAI 4708: Tijdens een controle van de aanleg van een militaire pijpleiding in Steenokkerzeel door archeoloog W. Sevenants (in 1998) werd een vlakgraf uit de late bronstijd/vroege ijzertijd aangetroffen ter hoogte van het gehucht Humelgem. Er was sprake van een omgekeerde urn waarin zich een bijpotje bevond.

² Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Sterrebeek, Inventaris Onroerend Erfgoed (online), <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121540> (geraadpleegd op 31 maart 2017).

CAI 122: Een opgraving door archeoloog J. Hoorne (in 2004) ter hoogte van het *Villershof in Erps-Kwerps* (gemeente Kortenberg) leverde talrijke archeologische waarden op uit verschillende perioden, gaande van de steentijd (beperkte hoeveelheid lithisch materiaal) over de metaaltijden tot en met de vroege/volle middeleeuwen. De prehistorische sporen werden gedateerd in de late ijzertijd en betroffen paalkuilen van diverse gebouwplattegronden (bijgebouwen). Het hiermee geassocieerde vondstmateriaal betrof vnl. fragmenten van handgevormd aardewerk waarvan de klei is verschaald met organisch materiaal, schervengruis en steengruis.

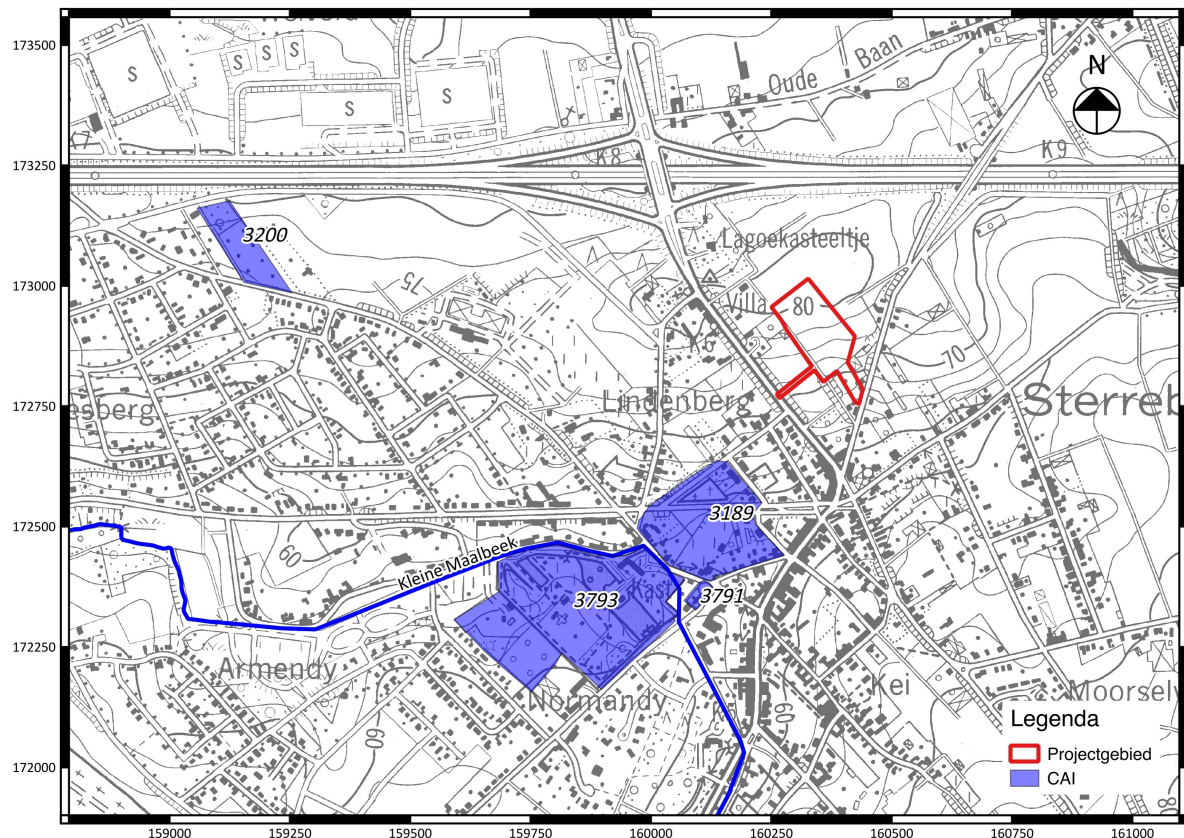

Fig. 1.4: Uitsnede van de CAI met polygonen van de archeologische waarnemingen in de nabije omgeving van het projectgebied.

Op basis van historisch kaartenmateriaal kan het grondgebruik gedurende de laatste eeuwen worden achterhaald. De Ferrariskaart (ca. 1775) (fig. 1.5) toont de situatie uit de tweede helft van de 18de eeuw, dewelke grotendeels als reminiscentie geldt voor het landgebruik tijdens de late middeleeuwen. Het projectgebied bevond zich steeds in een agrarische omgeving ten noorden van de bewoningskern van Sterrebeek, geklemd tussen de tracés van de Voskapelstraat en de Mechelsesteenweg. Deze laatste wegtracés verbonden het centrum van Sterrebeek met kleinere woonkernen of gehuchten, nl. *Voscapel en Hameau du Vieux Chemin*. De latere 19de eeuwse kaarten (Vandermaelenkaart en Atlas der Buurtwegen) (fig. 1.6 en 1.7) tonen aan dat de bewoning langs beide uitvalswegen nog zeer beperkt was. Pas in de loop van de 20ste eeuw breidde de bewoning van Sterrebeek zich uit in noordelijke richting en werd het areaal van het projectgebied omgeven door woningen met bijbehorende tuinpercelen.

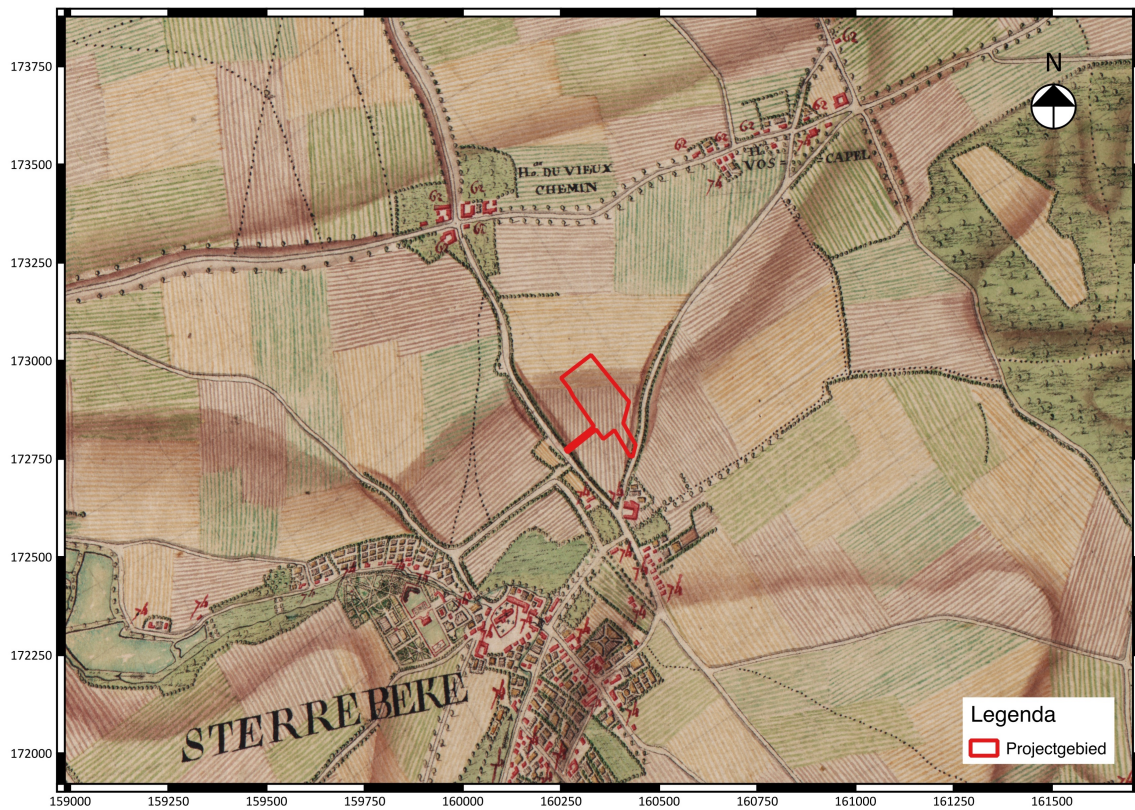

Fig. 1.5: Uitsnede van de Ferrariskaart (ca. 1775) met afbakening van het projectgebied.

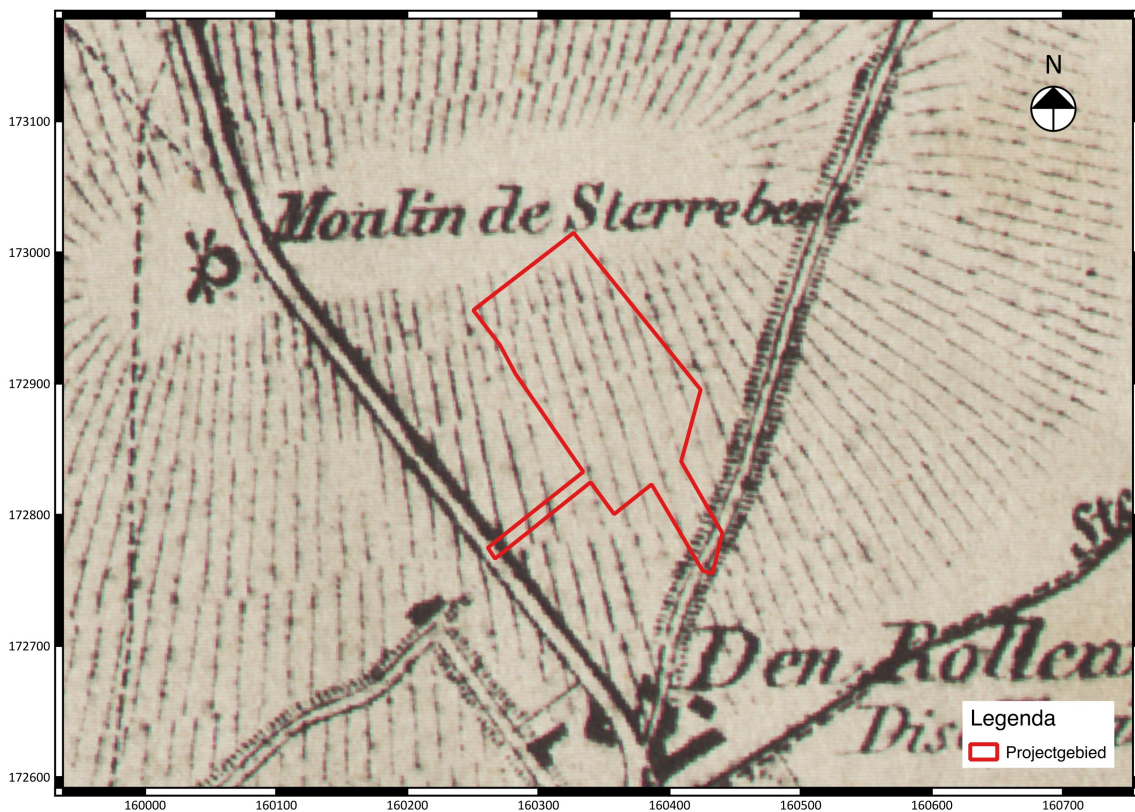
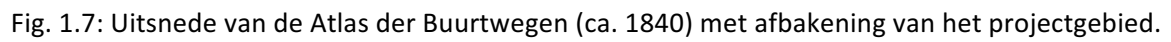

Fig. 1.6: Uitsnede van de Vandermaelenkaart (1846-1854) met afbakening van het projectgebied.

1.4 Onderzoeksopdracht

Het doel van deze prospectie met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Dit houdt in dat het archeologisch erfgoed wordt opgespoord, geregistreerd, gedetermineerd en gewaardeerd en dat de potentiële impact van de geplande werken op de archeologische resten wordt bepaald. Onderdeel van de evaluatie is dat er mogelijkheden worden gezocht om in situ behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek (ruimtelijke afbakening, diepteligging, strategie, doorlooptijd, te voorziene natuurwetenschappelijke onderzoeken en conservatietechnieken, voorstel onderzoeksvragen).

2. Werkmethode

Tijdens het veldwerk werd de methode van continue proefsleuven gebruikt. De volledige oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 2,29 ha. Hiervan was 1,97 ha toegankelijk voor archeologisch onderzoek door middel van proefsleuven.

Over de volledige oppervlakte van het prospecteerbare terrein werden 7 proefsleuven (SL) gegraven met een maximale tussenafstand van 15 m, aangevuld met twee kijkvensters (KV) (fig. 2.1). In totaal werd een areaal van 2502 m² onderzocht in een representatief grid. Dit komt overeen met 12,7 % van de prospecteerbare oppervlakte van het projectgebied.

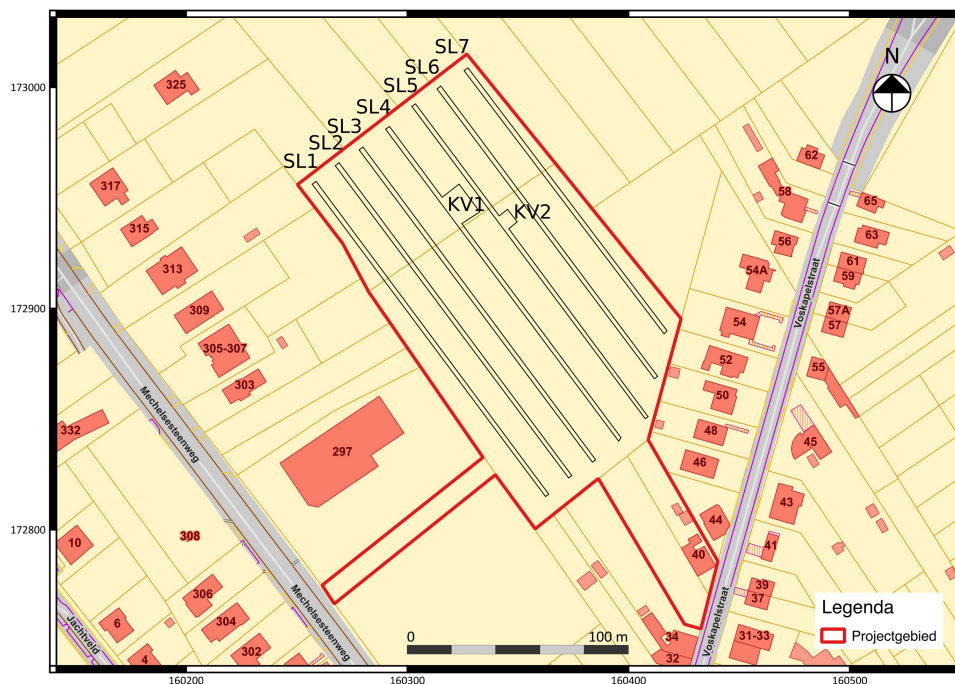

Fig. 2.1: Het sleuvenplan.

De aangetroffen bodemsporen werden opgeschaafd, gefotografeerd en beschreven³. Er werden tijdens de prospectie twee bodemsporen van antropogene oorsprong aangetroffen. Er werd besloten om beide contexten volledig op te graven indien er verder geen archeologisch relevante bodemsporen meer aan het licht zouden komen na de aanleg van kijkvensters.⁴

Artefacten werden per context ingezameld en verpakt. De contouren van de proefsleuven, de locatie van de profielputten, de sporen en de maaiveldhoogtes werden ingemeten met behulp van een GPS-toestel. Dit tekstgedeelte van het prospectiearchief poogt een algemene interpretatie te verschaffen met betrekking tot het volledige sporen- en vondstenbestand. Dit laatste wordt in de vorm van inventarissen als bijlagen (digitaal) beschikbaar gesteld. Een selectie van diagnostische (dateerbare) mobiele vondsten worden besproken en/of afgebeeld in relatie tot de context waarin deze werden aangetroffen. Contextloze (zgn. "losse") vondsten worden in regel niet besproken of afgebeeld, tenzij deze relevante informatiewaarde opleveren in functie van de algemene interpretatie van de vindplaats.

³ Voor de beschrijving van de individuele sporen wordt verwezen naar de sporeninventaris (bijlage 3).

⁴ In samenspraak met E. Patrouille (erfgoedconsulent, Onroerend Erfgoed).

3. Analyse

3.1 Lithostratigrafische en bodemkundige opbouw⁵

Het projectgebied situeert zich op de zuidgerichte flank van een (getuigen)heuvel. De hoogte van het maaiveld in het projectgebied varieert tussen + 80 m TAW (in het noorden) en + 65 m TAW (in het zuiden) (fig. 3.1). De uitgesproken reliëfverschillen weerspiegelen zich in de lithostratigrafische en bodemkundige opbouw van het terrein.

De ondergrond van de getuigenheuvel wordt gevormd door tertiaire, mariene afzettingen uit de Formaties van Diest (aan de heuveltop), Maldegem, Lede en Brussel (aan de heuvelvoet). Tijdens het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) werd deze tertiaire sequentie afgedekt door eolische afzettingen (silt) en/of hellingsafzettingen (oud colluvium). De toplaag van deze afzettingen was na de laatste ijstijd onderhevig aan bodemvorming, waarvan de bewaring al dan niet werd beïnvloed door (historische) erosieprocessen.

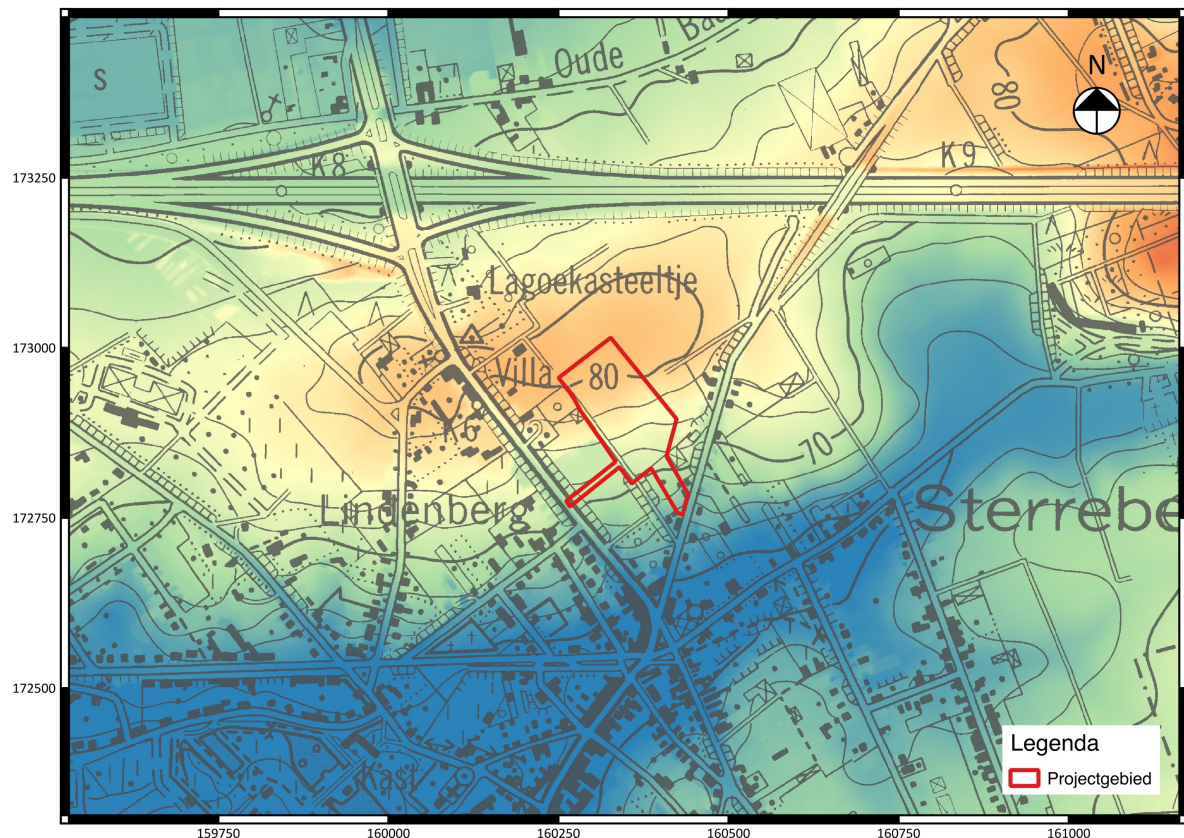

Fig. 3.1: Digitaal hoogtemodel (DHM) met aanduiding van het projectgebied.

De hoogste delen van het terrein worden volgens de bodemkaart ingenomen door droge leembodems met een textuur B-horizont (bodemsérie A_{ba}), terwijl in het laagst gelegen zuidelijk

⁵ Informatie uit Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV): <https://dov.vlaanderen.be/>

deel van het terrein eerder sprake zou zijn van een structuur B-horizont (bodemserie AbB) en leemgronden zonder profielontwikkeling of colluviale gronden (bodemserie Abp) (fig. 3.2).

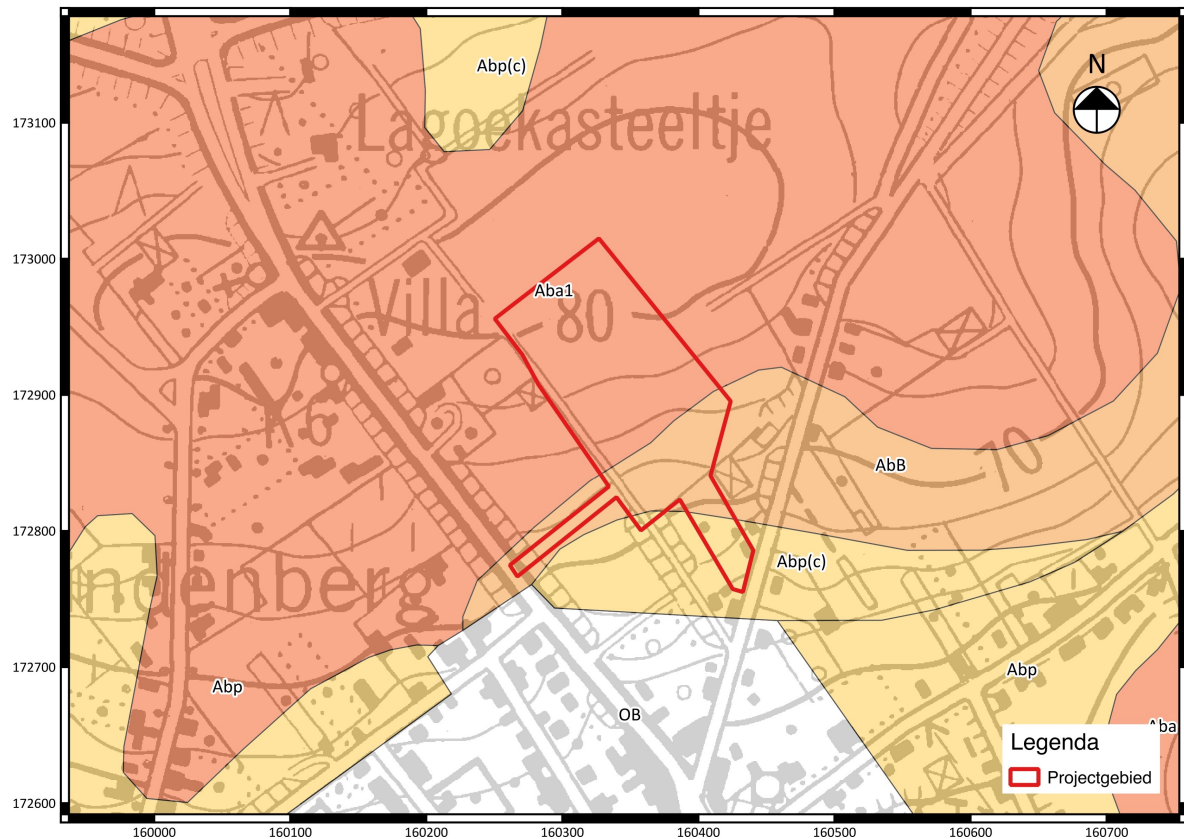

Fig. 3.2: Uitsnede van de bodemkaart met aanduiding van het projectgebied
(©Databank Ondergrond Vlaanderen).

Bodemprofiel 7 (fig. 3.3) werd aangelegd en geregistreerd in de zone met Aba-gronden in het hoogst gelegen, noordelijk deel van het terrein. Een relatief dunne ploeglaag of Ap-horizont dekt een Bt-horizont (klei-aanrijkingshorizont) af. Vanaf een diepte van circa. 70 cm beneden het maaiveld worden de sedimenten wat vlekiger en lichter van kleur (B/C-horizont) en markeren de overgang naar de moederbodem of C-horizont in de diepere ondergrond. De aanwezigheid van een Bt-horizont geeft aan dat de bodemopbouw redelijk gespaard is gebleven van (natuurlijke) erosieprocessen. De natuurlijke en antropogene bodemsporen tekenden zich duidelijk af in de top van de Bt-horizont, net onder de ploeglaag (= aanlegvlak van de proefsleuven). De bovenste spoorvullingen zijn door erosie of landbouwpraktijken (ploegen) verdwenen of opgenomen in de antropogene bovengrond.

Bodemprofiel 2 (fig. 3.4) werd aangelegd en geregistreerd in de zone met AbB-gronden in het laagst gelegen, zuidelijk deel van het terrein. Een relatief groot areaal in dit deel van het projectgebied bleek structureel verstoord te zijn tot een diepte van circa 70 cm beneden het maaiveld. Onder een dunne Ap-horizont komt een recent opvullingspakket van antropogene oorsprong voor. In de matrix van het heterogeen sedimentpakket komen stukjes bouwpuin en plastic voor. Pas vanaf een diepte van 70 cm - mv is de horizontsequentie niet meer verstoord. De natuurlijke sedimenten vertonen een gelaagde kleurtextuur met een afwisseling van bruine en licht bruingele laagjes. Mogelijk is dit de horizont die tijdens de bodemkartering werd geïnterpreteerd als een structuur B-horizont.

Fig. 3.3: Bodemprofiel 7.

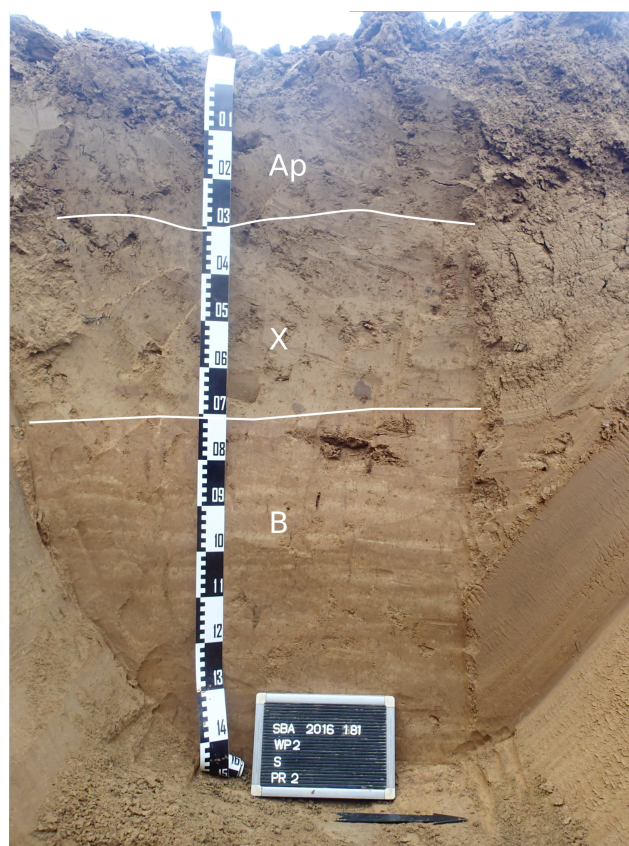

Fig. 3.4: Bodemprofiel 2.

3.2 Het sporen- en vondstenbestand

Er werden tijdens de prospectie twee bodemsporen van antropogene oorsprong aangetroffen (fig. 3.5). Er werd besloten om beide contexten volledig op te graven aangezien er verder geen archeologisch relevante bodemsporen meer aan het licht kwamen.

Fig. 3.5: Grondplan (overzicht en detail) met de aangetroffen bodemsporen.

3.2.1 Kuil S1

De donker gekleurde vulling van S1 (kuil) tekende zich duidelijk af in de sedimenten van de Bt-horizont. De omvang van het spoor bedroeg 109 cm bij 90 cm. In het aanlegvlak bleek dat de spoorvulling - naast enkele scherven van handgevormd aardewerk - was geassocieerd met brokjes verbrande leem, houtskool en verbrand bot. De kuil werd handmatig gecoupeerd doorheen het centrum van de vulling. Het bekomen profiel toonde een komvormige uitgraving tot een max. diepte van 40 cm beneden het aanlegvlak. Er konden twee vullingen worden onderscheiden. De onderste vulling (2) bestond uit houtskoolrijke leem met verspreide stukjes verbrand bot en talrijke fragmenten van handgevormd aardewerk, waaronder ook stukken van weefgewichten (3). Afgezien van de relatief grote hoeveelheid aardewerkfragmenten was de bovenste vulling (1) iets minder houtskoolrijk en bevatte deze ook minder verbrand bot.

Het assemblage van handgevormd aardewerk bestaat uit 38 scherven die op basis van de bakselkenmerken kunnen worden toegeschreven aan ca. 21 verschillende recipiënten. Diverse brokken verbrande leem zijn afkomstig van minstens drie weefgewichten, waarvan een exemplaar met één doorboring volledig kon worden gereconstrueerd. Voor wat betreft de datering van het vondstmateriaal is een klein wandfragment van technisch aardewerk (type A-waar) richtinggevend, alsook het rijk vormenspectrum (verschillende randvormen) en de wandafwerking (vlakdekkend versierd met vingertop/nagelindrukken) van de aardewerkrecipiënten. Op basis van deze elementen lijkt een datering in de late ijzertijd (450-50 v.Chr.) plausibel. Om deze datering al dan niet te bevestigen en/of te preciseren kan alsnog een 14C-datering op enkele ingezamelde brokken houtskool en/of stukjes verbrand bot worden uitgevoerd.

Op basis van bovenstaande waarnemingen kan worden vermoed dat de uitgraving een secundaire functie als dumpplaats van nederzettingsafval heeft verkregen. De primaire functie van de uitgraving zelf is echter niet (met zekerheid) te achterhalen. Wellicht zijn de bovenste spoorvullingen door (natuurlijke) erosieprocessen of landbouwpraktijken (ploegen) verdwenen en gaat het slechts om een restant van een meer omvangrijke context. Hierbij kan worden gedacht aan een voorraadkuil (silo) of leemextractiekuil. In ieder geval vormen de artefacten een relict van een woon- en/of activiteitsite in de onmiddellijke omgeving.

3.2.2 Kuil S2

De vorm/omvang van de uitgraving van kuil S2 vertoont grote gelijkenissen met kuil S1, maar de vulling is in ieder geval een stuk minder houtskoolrijk en meer uitgeloozd. De hoofdkleur van de sedimenten varieert tussen lichtbruin en licht witgrijs. In profiel konden drie vullingspakketten worden afgelijnd. De min of meer komvormige uitgraving reikte tot een diepte van max. 55 cm beneden het aanlegvlak. Tijdens het manueel verwijderen van de vulling met de schop en het truweel kwamen naast fragmenten van handgevormd aardewerk ook talrijke brokken van verbrande leem aan het licht. De zeer amorfe brokken - met een totaal gewicht van 430 gram - kunnen worden toegeschreven aan een haard-, oven- of gebouwwand.

Het handgevormd aardewerk wordt vertegenwoordigd door 30 scherven die op basis van de bakselkenmerken behoren tot ca. 13 verschillende recipiënten. De kenmerken van het assemblage komen overeen met deze van kuil S1 en dus kan ook hier een datering in de late ijzertijd worden vooropgesteld. Er is een 14C-datering mogelijk op enkele ingezamelde brokken houtskool om deze ruime datering al dan te bevestigen of te preciseren.

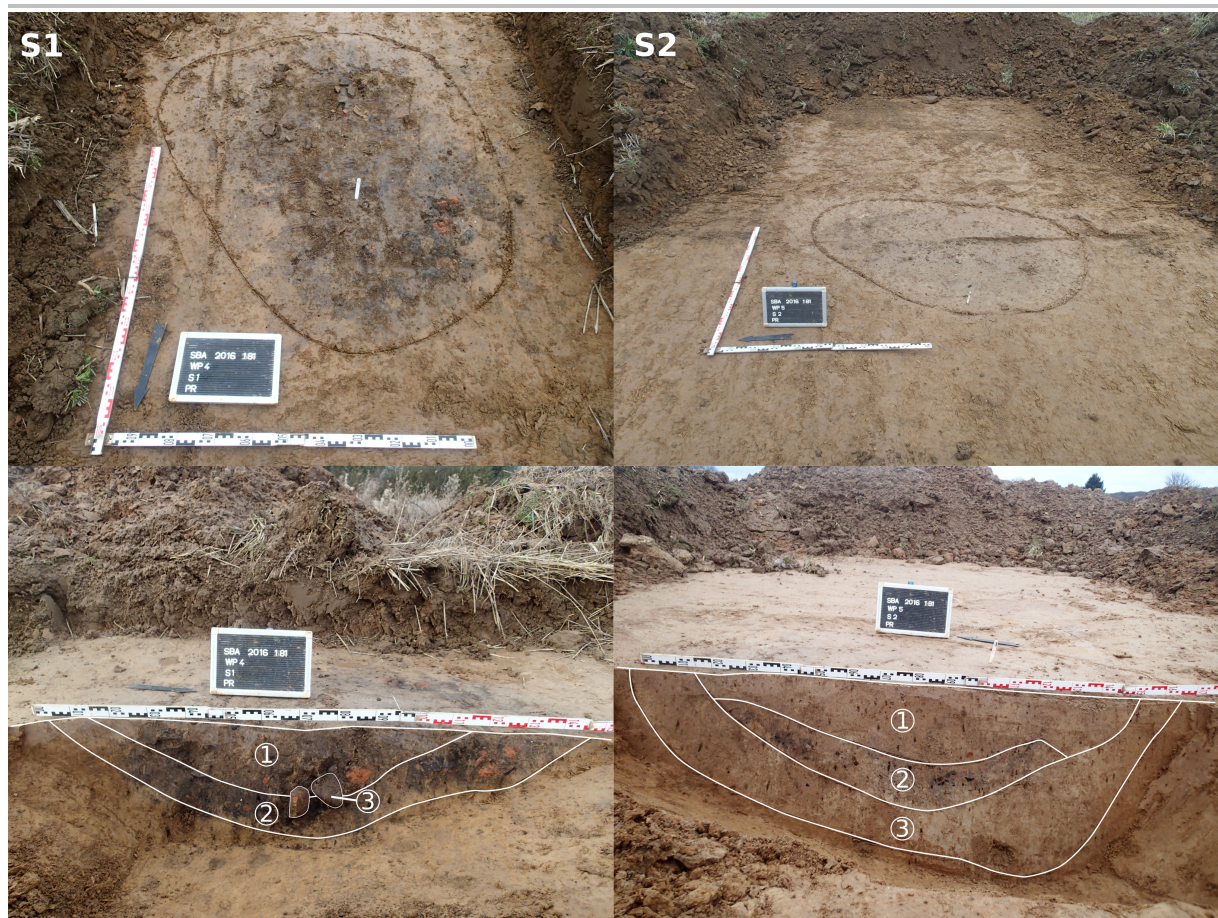

Fig. 3.6: De kuilen S1 en S2 in het grondvlak en in profiel.

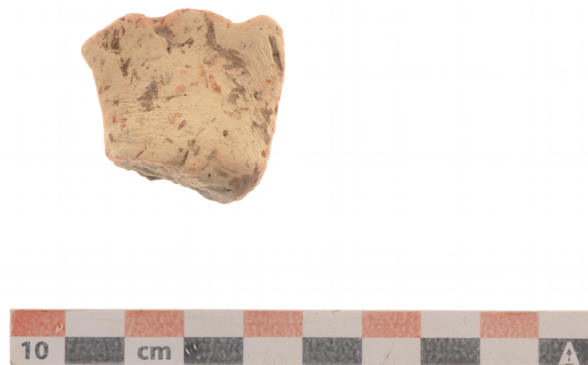

Fig. 3.7: Wandfragment van technisch aardewerk (type A-waar) uit de vulling van kuil S1.

Fig. 3.8: Gereconstrueerd weefgewicht uit de vulling van kuil S1.

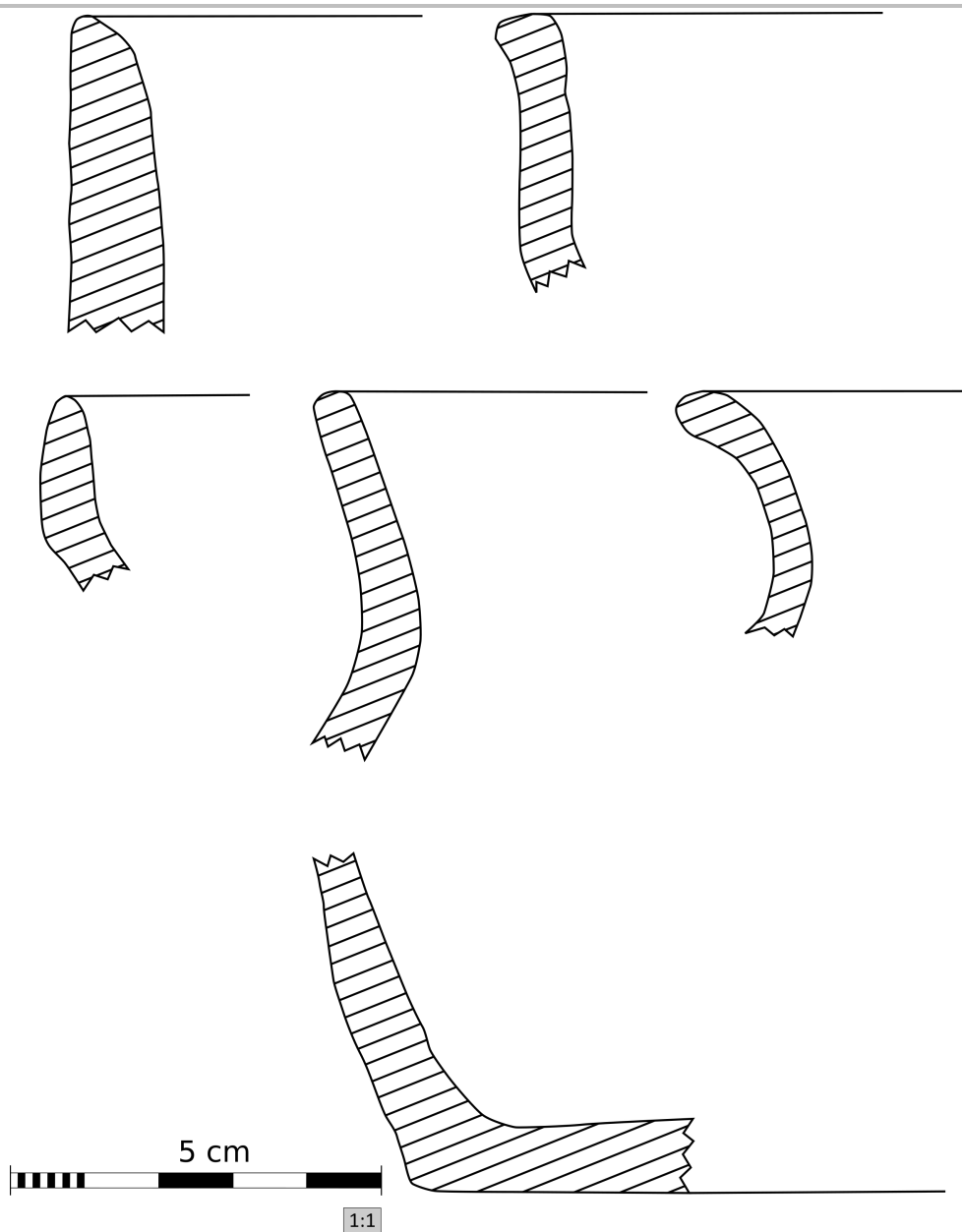

Fig. 3.9: Selectie van rand- en bodemfragmenten van het assemblage handgevormd aardewerk uit de vulling van kuil S1.

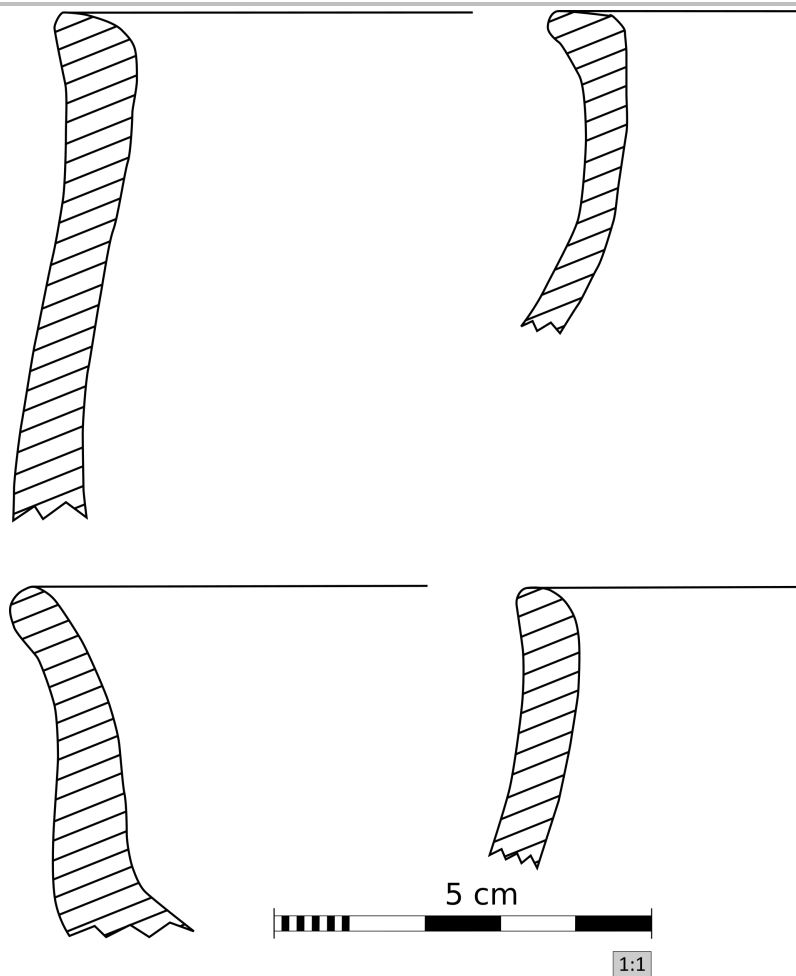

Fig. 3.10: Selectie van randfragmenten van het assemblage handgevormd aardewerk uit de vulling van kuil S2.

Fig. 3.11: Met vingernagelindrukken versierd wandfragment van handgevormd aardewerk (kuil S2).

4. Conclusies en aanbevelingen

Het agrarisch gebied tussen de Voskapelstraat en de Mechelsesteenweg in Sterrebeek (Zaventem) wordt verkaveld in functie van de bouw van 73 wooneenheden. De toekomstige (graaf)werkzaamheden vormen een structurele bedreiging voor eventueel aanwezige archeologische waarden in de ondergrond en dus werd een prospectieonderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd door Studie bureau Archeologie bvba.

Het projectgebied situeert zich op de zuidgerichte flank van een (getuigen)heuvel ten noorden van het dorpscentrum van Sterrebeek. De hoogste delen van het terrein worden ingenomen door droge leembodems met een textuur B-horizont, terwijl in het laagst gelegen zuidelijk deel van het terrein eerder sprake is van een structuur B-horizont en leemgronden zonder profielontwikkeling of colluviale gronden.

Het veldwerk leverde twee bodemsporen (kuilen) van antropogene oorsprong op. Er werd besloten om beide contexten volledig op te graven aangezien er verder geen archeologisch relevante bodemsporen aan het licht kwamen na de aanleg van kijkvensters.

De twee kuilen konden op basis van het geassocieerd vondstmateriaal worden gedateerd in de late ijzertijd. Er kan worden vermoed dat de uitgravingen een secundaire functie als dumpplaats van nederzettingsafval hebben verkregen. De primaire functie van de kuilen is echter niet (met zekerheid) te achterhalen. Wellicht zijn de bovenste spoorvullingen door (natuurlijke) erosieprocessen of landbouwpraktijken (ploegen) verdwenen en gaat het slechts om restanten van meer omvangrijke contexten. Hierbij kan worden gedacht aan voorraadkuilen (silo's) of leemextractiekuilen. In ieder geval vormen de aangetroffen artefacten een relict van een woon- en/of activiteitsite in de onmiddellijke omgeving.

Er werd een site met zeer lage sporendensiteit aangesneden en voortgezet veldwerk zal geen substantiële kenniswinst meer opleveren.

Als vervolgonderzoek wordt per context minstens één 14C datering aanbevolen (op houtskool en/of verbrand bot) om de vooropgestelde datering op basis van het vondstmateriaal (late ijzertijd) al dan niet te bevestigen of te preciseren.

5. Besluit

Conform art. 4 § 2 van het Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003), 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006), 27 maart 2009 (B.S. 15.5.2009) en 18 november 2011 (B.S. 13.12.2011) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

Wegens de toekomstige verkavelingswerken worden eventuele archeologische waarden in de ondergrond bedreigd. Daarom werd een archeologische evaluatie van het terrein uitgevoerd door middel van een proefsleuvenonderzoek. Uit de resultaten van het veldwerk bleek dat er een zeer lage sporendensiteit aanwezig is in de ondergrond van het projectgebied. Voortgezet veldwerk zal geen substantiële kenniswinst meer opleveren en vervolgonderzoek beperkt zich tot natuurwetenschappelijke dateringen (14C-methode) op ecofacten om de vooropgestelde datering op basis van het vondstmateriaal (late ijzertijd) al dan niet te bevestigen of te preciseren.

Bij eventuele vrijgave het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- *het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 18 november 2011 (BS 08.06.1999, 24.03.2003, 07.06.2006, 15.5.2009 en 13.12.2011)*
- *en het besluit van de Vlaamse regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003, 23 juni 2006, 9 mei 2008, 4 december 2009, 1 april 2011 en 10 juni 2011*

van toepassing, meer bepaald voor de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevalsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

Bibliografie

Websites

Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV)

<https://dov.vlaanderen.be/>

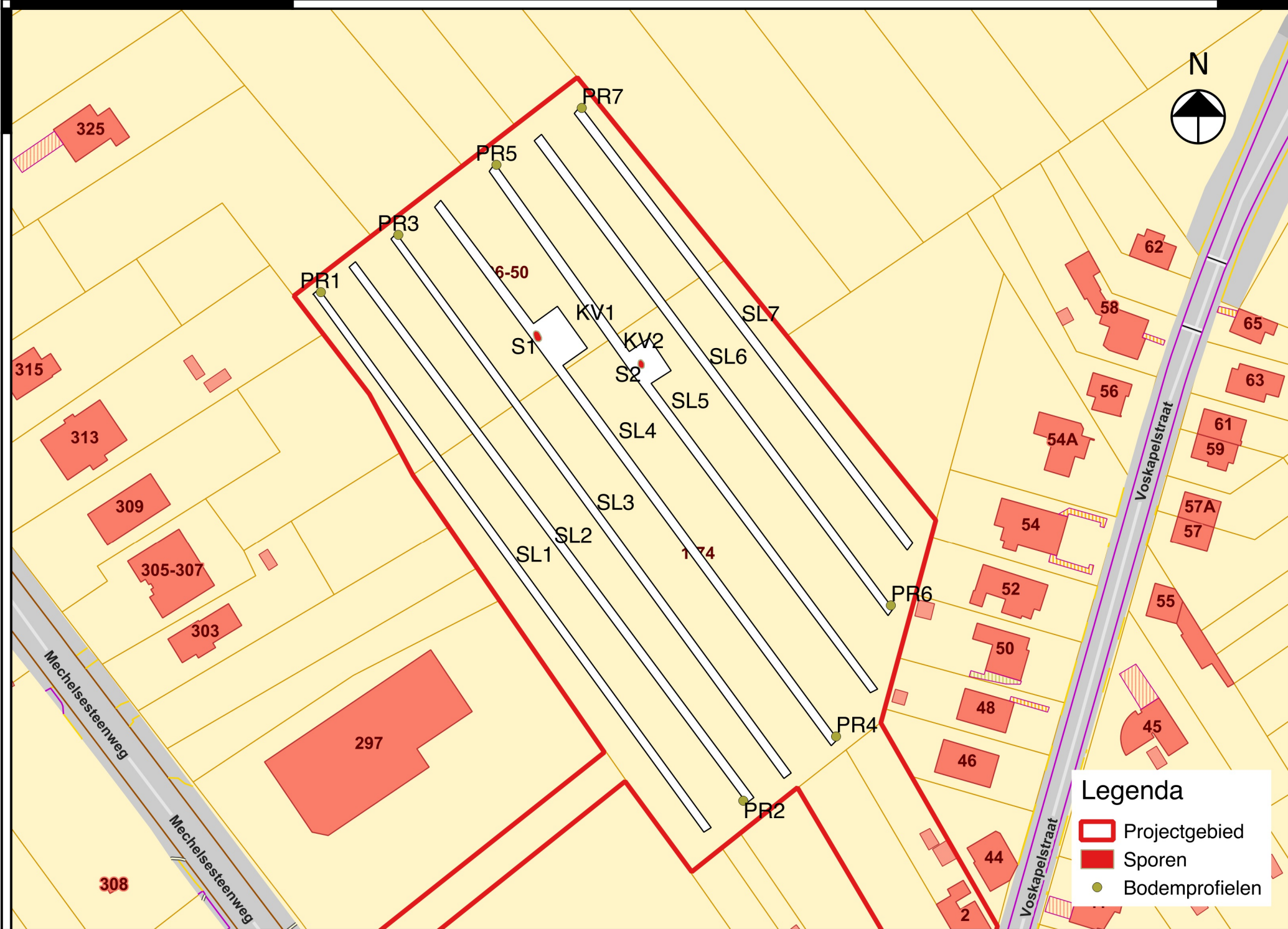
Onderzoeksbalans Archeologie:

<https://onderzoeksbalans.onroenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie>

Inventaris Onroerend Erfgoed:

<https://inventaris.onroenderfgoed.be/>

173000

160250

160500

Bijlage 2 Fotoinventaris

Vergunningsnummer

(F)oto, (O)verzicht, (PR)ofiel, (V)lak, (C)oupe, (D)etail, (W)erkfoto, (V)ondst, ...

2016-181-OVERZICHT-FO — Volgnummer

(S)poor, (PR)profiel, (SL)euf, (W)erk(P)ut, (L)osse(V)ondst, (P)aleo(B)oring, (M)etaal(D)etectie, ...

2016-181-OVERZICHT-FO-1	2016-181-SL1-FO-6	2016-181-SL3-FO-9	2016-181-SL5-FO-16
2016-181-PR1-FPR-1	2016-181-SL1-FO-7	2016-181-SL3-FO-10	2016-181-SL5-FO-17
2016-181-PR1-FPR-2	2016-181-SL1-FO-8	2016-181-SL3-FO-11	2016-181-SL5-FO-18
2016-181-PR2-FPR-1	2016-181-SL1-FO-9	2016-181-SL4-FO-1	2016-181-SL6-FO-1
2016-181-PR2-FPR-2	2016-181-SL1-FO-10	2016-181-SL4-FO-2	2016-181-SL6-FO-2
2016-181-PR2-FPR-3	2016-181-SL1-FO-11	2016-181-SL4-FO-3	2016-181-SL6-FO-3
2016-181-PR3-FPR-1	2016-181-SL1-FO-12	2016-181-SL4-FO-4	2016-181-SL6-FO-4
2016-181-PR3-FPR-2	2016-181-SL1-FO-13	2016-181-SL4-FO-5	2016-181-SL6-FO-5
2016-181-PR3-FPR-3	2016-181-SL1-FO-14	2016-181-SL4-FO-6	2016-181-SL6-FO-6
2016-181-PR4-FPR-1	2016-181-SL1-FO-15	2016-181-SL4-FO-7	2016-181-SL6-FO-7
2016-181-PR4-FPR-2	2016-181-SL1-FO-16	2016-181-SL4-FO-8	2016-181-SL6-FO-8
2016-181-PR4-FPR-3	2016-181-SL1-FO-17	2016-181-SL4-FO-9	2016-181-SL6-FO-9
2016-181-PR4-FPR-4	2016-181-SL1-FO-18	2016-181-SL4-FO-10	2016-181-SL6-FO-10
2016-181-PR5-FPR-1	2016-181-SL1-FO-19	2016-181-SL4-FO-11	2016-181-SL7-FO-1
2016-181-PR5-FPR-2	2016-181-SL2-FO-1	2016-181-SL4-FO-12	2016-181-SL7-FO-2
2016-181-PR5-FPR-3	2016-181-SL2-FO-2	2016-181-SL4-FO-13	2016-181-SL7-FO-3
2016-181-PR7-FPR-1	2016-181-SL2-FO-3	2016-181-SL4-FO-14	2016-181-SL7-FO-4
2016-181-PR7-FPR-2	2016-181-SL2-FO-4	2016-181-SL4-FO-15	2016-181-SL7-FO-5
2016-181-S1-FC-1	2016-181-SL2-FO-5	2016-181-SL4-FO-16	2016-181-SL7-FO-6
2016-181-S1-FC-2	2016-181-SL2-FO-6	2016-181-SL4-FO-17	2016-181-SL7-FO-7
2016-181-S1-FD-1	2016-181-SL2-FO-7	2016-181-SL4-FO-18	2016-181-SL7-FO-8
2016-181-S1-FD-2	2016-181-SL2-FO-8	2016-181-SL5-FO-1	
2016-181-S1-FD-3	2016-181-SL2-FO-9	2016-181-SL5-FO-2	
2016-181-S1-FV-1	2016-181-SL2-FO-10	2016-181-SL5-FO-3	
2016-181-S1-FV-2	2016-181-SL2-FO-11	2016-181-SL5-FO-4	
2016-181-S1-FV-3	2016-181-SL2-FO-12	2016-181-SL5-FO-5	
2016-181-S2-FC-1	2016-181-SL2-FO-13	2016-181-SL5-FO-6	
2016-181-S2-FC-2	2016-181-SL2-FO-14	2016-181-SL5-FO-7	
2016-181-S2-FC-3	2016-181-SL3-FO-1	2016-181-SL5-FO-8	
2016-181-S2-FV-1	2016-181-SL3-FO-2	2016-181-SL5-FO-9	
2016-181-S2-FV-2	2016-181-SL3-FO-3	2016-181-SL5-FO-10	
2016-181-SL1-FO-1	2016-181-SL3-FO-4	2016-181-SL5-FO-11	
2016-181-SL1-FO-2	2016-181-SL3-FO-5	2016-181-SL5-FO-12	
2016-181-SL1-FO-3	2016-181-SL3-FO-6	2016-181-SL5-FO-13	
2016-181-SL1-FO-4	2016-181-SL3-FO-7	2016-181-SL5-FO-14	
2016-181-SL1-FO-5	2016-181-SL3-FO-8	2016-181-SL5-FO-15	

Bijlage 3 Sporeninventaris

Afkortingen:

Aflijsing/Bewaring:		Kleur:		Kleur:		Textuur/Materiaal:		Bijmenging/Mortel:		Vondsten:	
Re	Redelijk	L-	Licht	gevl.	gevekt	Re	Redelijk	AM	Asmortel	An	Andere
Ze	Zeer	D-	Donker	gelg.	gelaagd	Ze	Zeer	Be	Beton	Bo	Bouwceramiek
				gebr.	gebrokkeld			Bio	Bioturbatie	Ce	Ceramiek
S	Scherp	Br	Bruin	hom.	homogeen	Za	Zacht	Bo	Bouwceramiek	Fa	Faunaresten
D	Diffuus	Gl	Geel	het.	hetogeen	Ha	Hard	BS	Baksteen	Fl	Floraresten
		Go	Groen			Va	Vast	Ce	Cement	Gl	Glas
Sl	Slecht	Gr	Grijs	m.	met	Lo	Los	CeM	Cementmortel	Ku	Kunststof
Go	Goed	Or	Oranje	k.	kern			DKS	Doornikse KS	Le	Leder
		Rd	Rood	r.	rand	Z	Zand	Fe	IJzerconcreties	Li	Litisch materiaal
Var	Variabel	Wt	Wit			L	Leem	Fe-slak	IJzerlak	Me	Metaal
Nat	Niet af te lijnen	Zw	Zwart	vl.	vlekken	K	Klei	FeZS	IJzerzandsteen	Mu	Munt
		Bl	Blauw	sp.	spikkels	V	Veen	Glau	Glauconiet	Na	Natuursteen
		Pr	Purper	lg.	lagen			HK	Houtskool	Pi	Pijpaarde
		Rz	Roze	lgs.	laagjes			Hu	Humus	St	Staalname
				br.	brokken			K	Kalk		
				fi.	fibers			KM	Kalkmortel		
				to.	tongen			KS	Kalksteen		
				wi.	wiggen			KW	Kwarts		
				le.	lenzen			KZM	Kalkzandmortel		
								KZS	Kalkzandsteen		
								LS	Leisteen		
								Me	Mergel		
								Mg	Mangaan		
								NS	Natuursteen		
								SK	Steenkool		
								TG	Tegel		
								TM	Trasmortel		
								VL	Verbrande leem		
								ZM	Zandmortel		
								ZS	Zandsteen		

Sommige afkortingen zoals kleur en textuur worden ook gebruikt bij de beschrijving van de mortel.

Het archeologisch vooronderzoek aan de Voskapelstraat - Mechelsesteenweg te Zaventem

Spoor	Proefsleuf	Vlak	Aard	Vorm / Verband	Aflijning / Bewaring	Kleur	Textuur / Materiaal LxBxH (cm.)	Bijmenging / Mortel	Vondsten	(Bewaarde) afmetingen LxBxH (cm.)	Datering	Opmerkingen
1	4	1	Kuil	Ovaal	ReS	gevl. DGr-Br	ReHaVa L	HK	Ce, Fl, Fa	109x90x40	Onbepaald	
2	5	1	Kuil	Ovaal	Var	gevl. LGr	ReHaVa L	Bo, HK	Ce, Bo, Fl	100x85x55	Onbepaald	

Bijlage 4 Vondsteninventaris

Totaal: 88 430

Spoorinformatie	Spoornummer	Spoortype	Depositietype	Datering Vulling						N	MAE	M (gr)
	1	Kuil								56		
Ceramiek	Materiaal	Vorm	Datering	Opmerkingen	Rand	Wand	Bodem	Additieven	Arch. vol.	54		
2016-181-S1-Ce10	Handgevormd									38		
2016-181-S1-Ce10	Handgevormd	Weefgewicht							1	1		
2016-181-S1-Ce00	Fragmenten	Weefgewicht								15		
Faunaresten	Materiaal	Vorm	Datering	Opmerkingen	Kop	Romp	Poten	Tanden	Arch. vol.	1		
2016-181-S1-Fa	Verbrand bot			Voor 14C						1		
Floraresten	Materiaal	Vorm	Datering	Opmerkingen	Boven	Midden	Onder	Additieven	Arch. vol.	1		
2016-181-S1-Fl	Houtskool Onbepaald			Voor 14C						1		

Spoorinformatie	Spoornummer	Spoortype	Depositietype	Datering Vulling						N	MAE	M (gr)
	2	Kuil								32		430
Bouwceramiek	Materiaal	Vorm	Datering	Opmerkingen	Rand	Midden	Hoek	Andere	Arch. vol.	1		430
2016-181-S2-Bo21	Leem Verbrand									1		430
Ceramiek	Materiaal	Vorm	Datering	Opmerkingen	Rand	Wand	Bodem	Additieven	Arch. vol.	30		
2016-181-S2-Ce10	Handgevormd									30		
Floraresten	Materiaal	Vorm	Datering	Opmerkingen	Boven	Midden	Onder	Additieven	Arch. vol.	1		
2016-181-S2-Fl	Houtskool Onbepaald			Voor 14C						1		

Bijlage 5 Profielinventaris

Profiel PR1

1. Algemene gegevens

1. Beschrijver:	Nick Van Lierffinge, Studebureau Archeologie.
2. Soort onderzoek:	Archeologisch: Proefsleuven
3. Plaats:	Zaventem - Voskapelstraat - Mechelsesteenweg
4. Hoogteligging:	m TAW.
5. Coördinaten:	N; O. (lamb 72)
6. Datum:	maandag, 27/03/2017
7. Tijdstip:	12:36:32 u.
8. Landgebruik:	Akker
9. Weersomstandigheden:	,
10. Oriëntatie:	NVT.
11. Bodemeenheid:	

2. Profielbeschrijving

H1 (Ap)
0-30 cm: L; hom. DBr-Gr ; Hu; ReS rechte ondergrens.

H2 (Bt)
30-60 cm: L>K; gevl. Br-Or ; Fe-vl; ReD
onregelmatige ondergrens.

H3 (BC)
60- cm: L; gevl. LBr-GI ;

Bereikte diepte: -130 cm.
Grondwatertafel: Niet bereikt.
Opmerkingen:

Profiel PR2

1. Algemene gegevens

- 1. Beschrijver: Nick Van Liefferinge, Studiebureau Archeologie.
- 2. Soort onderzoek: Archeologisch: Proefsleuven
- 3. Plaats: Zaventem - Voskapelstraat - Mechelsesteenweg
- 4. Hoogteligging: m TAW.
- 5. Coördinaten: N; O. (lamb 72)
- 6. Datum: maandag, 27/03/2017
- 7. Tijdstip: 12:39:20 u.
- 8. Landgebruik: Akker
- 9. Weersomstandigheden: ,
- 10. Oriëntatie: NVT.
- 11. Bodemeenheid:

2. Profielbeschrijving

H1 (Verstoring)
0-70 cm: L>Z; gevl. LGr-Br ; Bo, Kunststof

H2 (BC)
70- cm: L; gelg. LBr-Gl ;

Bereikte diepte: -145 cm.
Grondwatertafel: Niet bereikt.
Opmerkingen:

Profiel PR3

1. Algemene gegevens

1. Beschrijver:	Nick Van Liefferinge, Studiebureau Archeologie.
2. Soort onderzoek:	Archeologisch: Proefsleuven
3. Plaats:	Zaventem - Voskapelstraat - Mechelsesteenweg
4. Hoogteligging:	m TAW.
5. Coördinaten:	N; O. (lamb 72)
6. Datum:	maandag, 27/03/2017
7. Tijdstip:	12:41:37 u.
8. Landgebruik:	Akker
9. Weersomstandigheden:	,
10. Oriëntatie:	NVT.
11. Bodemeenheid:	

2. Profielbeschrijving

H1 (Ap)
0-30 cm: L; hom. DBr-Gr ; Hu; ReS rechte ondergrens.

H2 (Bt)
30-70 cm: L>K; gevl. Br-Or ; ReD onregelmatige ondergrens.

H3 (BC)
70- cm: L; gevl. LBr-Gl ;

Bereikte diepte: -110 cm.
Grondwatertafel: Niet bereikt.
Opmerkingen:

Profiel PR4

1. Algemene gegevens

- 1. Beschrijver: Nick Van Liefferinge, Studiebureau Archeologie.
- 2. Soort onderzoek: Archeologisch: Proefsleuven
- 3. Plaats: Zaventem - Voskapelstraat - Mechelsesteenweg
- 4. Hoogteligging: m TAW.
- 5. Coördinaten: N; O. (lamb 72)
- 6. Datum: maandag, 27/03/2017
- 7. Tijdstip: 12:43:46 u.
- 8. Landgebruik: Akker
- 9. Weersomstandigheden: ,
- 10. Oriëntatie: NVT.
- 11. Bodemeenheid:

2. Profielbeschrijving

H1 (Ap)
 0-50 cm: L; gevl. DBr-Gr ; Hu; ReS getande ondergrens.

H2 (Colluvium)
 50- cm: L; gevl. LBr ;

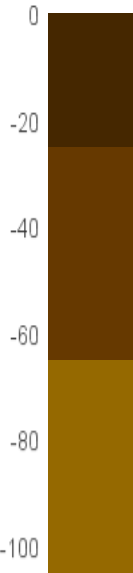
Bereikte diepte: -135 cm.
 Grondwatertafel: Niet bereikt.
 Opmerkingen:

Profiel PR5

1. Algemene gegevens

- 1. Beschrijver: Nick Van Liefferinge, Studiebureau Archeologie.
- 2. Soort onderzoek: Archeologisch: Proefsleuven
- 3. Plaats: Zaventem - Voskapelstraat - Mechelsesteenweg
- 4. Hoogteligging: m TAW.
- 5. Coördinaten: N; O. (lamb 72)
- 6. Datum: donderdag, 6/04/2017
- 7. Tijdstip: 12:45:19 u.
- 8. Landgebruik: Akker
- 9. Weersomstandigheden: ,
- 10. Oriëntatie: NVT.
- 11. Bodemeenheid:

2. Profielbeschrijving

- H1 (Ap)
0-25 cm: L; gevl. DBr-Gr ; Hu; ReS rechte ondergrens.
- H2 (Bt)
25-65 cm: L>K; gevl. Br-Or ; ReD onregelmatige ondergrens.
- H3 (BC)
65- cm: L; gevl. LBr-Gl ;
- Bereikte diepte: -105 cm.
- Grondwatertafel: Niet bereikt.
- Opmerkingen:

Profiel PR7

1. Algemene gegevens

- 1. Beschrijver: Nick Van Liefferinge, Studiebureau Archeologie.
- 2. Soort onderzoek: Archeologisch: Proefsleuven
- 3. Plaats: Zaventem - Voskapelstraat - Mechelsesteenweg
- 4. Hoogteligging: m TAW.
- 5. Coördinaten: N; O. (lamb 72)
- 6. Datum: maandag, 27/03/2017
- 7. Tijdstip: 12:47:24 u.
- 8. Landgebruik: Akker
- 9. Weersomstandigheden: ,
- 10. Oriëntatie: NVT.
- 11. Bodemeenheid:

2. Profielbeschrijving

- H1 (Ap)
0-25 cm: L; gevl. DBr-Gr ; Hu; ReS rechte ondergrens.
- H2 (Bt)
25-60 cm: L>K; gevl. Br-Or ; ReD onregelmatige ondergrens.
- H3 (BC)
60- cm: L; gevl. LBr-Gl ;
- Bereikte diepte: -100 cm.
- Grondwatertafel: Niet bereikt.
- Opmerkingen: